

Riktlinje för sjukvård vid publika evenemang – publik version

Syfte

Riktlinjen beskriver Region Kalmar läns ansvar för sjukvård vid publika evenemang.

Omfattning

Riktlinjen gäller för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Primärvårdsförvaltningen samt smittskyddsläkaren i Kalmar län

Ansvar

Ansvarig för dokumentet är Regionstab Hållbarhet och säkerhet.

Planering av sjukvård inför publika evenemang

Tillståndsansökan

En arrangör är skyldig att söka tillstånd hos polisen för offentlig tillställning eller allmän sammankomst enligt ordningslagen (1993:1617).

När polisen handlägger ärenden om tillstånd sker det ibland i samråd med arrangören och berörda myndigheter, exempelvis länsstyrelsen, Region Kalmar län/beredskapsplanerare och kommunens räddningstjänst/beredskapssamordnare/säkerhetssamordnare.

I de fall då evenemanget kräver legitimerad sjukvårdspersonal på plats, ska Region Kalmar län/beredskapsplaneraren samordna insatser med berörda förvaltningar.

Säkerhetsplan

Enligt ”Säkerhetsguide för evenemang 2021” Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) rekommenderas att en säkerhetsplan upprättas vid större evenemang. I arrangörens plan ska framgå hur deras egen sjukvårdsorganisation ser ut. Arrangören ska delge säkerhetsplanen till Region Kalmar läns beredskapsplanerare i god tid innan arrangemanget.

Region Kalmar läns ansvar vid publika evenemang

Sjukvården har två huvuduppgifter vid evenemang:

- att ta hand om akuta sjukdomsfall och skador hos publik, personal eller artister, dvs. ”normal sjuklighet” som kan förväntas i en folkmängd motsvarande alla besökare, personal och artister men också smittsamma sjukdomar eller B-händelser
- att ta hand om större skadeutfall efter särskild händelse under evenemanget

Den offentliga sjukvården har ingen skyldighet att vara närvarande på större evenemang, men enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska regionen erbjuda akut hälso- och sjukvård till alla som vistas inom regionens gränser. Regionen har alltså skyldighet att ”planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls inom regionens gränser”.

Arrangören kan inte lagligen tvingas att tillhandahålla sjukvårdsresurser, men om arrangemanget är oproportionerligt stort i förhållande till den lokala sjukvårdens resurser kan

man i tillståndsprocessen komma överens om att det fordras att arrangören ordnar med egna sjukvårdsresurser för att evenemanget ska kunna hållas. Därmed blir egna sjukvårdsresurser i praktiken ett villkor för att evenemanget ska få sitt tillstånd.

Under en händelse bedömer ambulanssjukvården vårdbehovet och sorterar de skadade med hänsyn till skador och svårighetsgrad (s.k. triage). Sedan startar behandling av skadade på skadeplatsen för att säkerställa livsviktiga funktioner inför transport till sjukhus eller hälsocentraler.

Smittskyddsaspekter vid publika evenemang

Smittskyddets mål är att skydda befolkningen mot smittsam sjukdom genom att upptäcka (övervaka), förebygga och åtgärda smitta. I samband med att många människor samlas finns risk för spridning av smittsamma sjukdomar (till exempel magsjuka, luftvägsinfektioner). Vidare kan en oavsiktlig eller avsiktlig spridning av ett smittämne (en så kallad B-händelse) inträffa under ett offentligt evenemang. Arrangören bör beakta dessa aspekter före evenemangets genomförande. Smittskyddsläkarens expertkunskap och ansvar för att övervaka smittsamma sjukdomar i regionen gör att hon eller han kan behöva medverka i planeringen av vissa offentliga evenemang. Vid en anhopning av fall med smittsam sjukdom vilar ansvaret för utredningen på smittskyddsläkaren. Vid misstanke om utbrott av smittsam sjukdom/misstänkt B-händelse under ett offentligt evenemang kontaktas Smittskyddsläkaren i Kalmar län via Region Kalmar läns TiB.

Arrangörens ansvar när det gäller sjukvård på större offentliga evenemang

Arrangören kan upplåta lokal på evenemangsområdet som underlättar för besökarna att genomföra egenvård. Sjukvårdstält/lokal bemannas med arrangörens egen personal (volontär/första hjälpare). Material tillhandahålls av arrangören.

Volontär/första hjälpare kan ge första hjälpen och därefter bedöma om den skadade behöver ytterligare vård.

Som volontär/första hjälpare räknas även legitimerad sjukvårdspersonal som arbetar utan formellt uppdrag från Region Kalmar län. Varje anställd som enligt denna skrivning åtar sig ett frivilligt uppdrag som volontär har skyldighet att anmäla detta till närmaste chef för handläggning enligt regler om bisyssla.

Ansvar för legitimerad yrkesutövare som utför volontärsuppdrag

Enskild legitimerad yrkesutövare som utför traditionell hälso- och sjukvård i samband med volontärsuppdrag, betraktas som vårdgivare enligt lag och kan därmed bli skadeståndsansvarig för vidtagna åtgärder. Det är upp till den enskilde att ombesörja att privat ansvarsförsäkring tecknas. Region Kalmar län kan dock välja att påta sig principalansvar för de anställda i Region Kalmar län som utför så kallat volontärsuppdrag som första hjälpare. Särskild ansökan lämnas till närmaste chef och beslut fattas i varje enskilt fall.

Delegeringar som erhållits i anslutning till andra anställningar (till exempel genom anställning i ambulanssjukvården eller annan sjukvård) gäller endast vid tjänstgöring inom den ordinarie organisationen.

Hantering och utlämnande av läkemedel

Läkemedel inklusive syrgas/andningsoxygen får endast ges på ordination av läkare eller eventuellt genom stående ordination av läkare. Lekmän har inte rätt att dela ut läkemedel och kan inte heller få delegering för detta. Gäller oavsett om det aktuella läkemedlet kan köpas receptfritt eller inte. Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården.

Rätten att administrera läkemedel överförs således inte om den anställde väljer att utföra sjukvårdsverksamhet inom ramen för annan organisation, till exempel frivilligorganisation.

Region Kalmar län har inte rätt att överlåta läkemedel till annan personal som utför sjukvård utanför vårdgivaransvaret.

Före evenemangets genomförande

Region Kalmar läns planering vid publika evenemang

Planeringen görs av beredskapsplanerare och berörda förvaltningar samt smittskyddsläkare utifrån kända evenemang och tillståndsgivning av polisen eller Länsstyrelsen. En publikprofil och riskanalys för vad som utgör ökad belastning på sjukvården kan vara till god hjälp för att bedöma sjukvårdsbehovet och vilka åtgärder som behöver vidtas inför evenemangen.

Riskanalysen från MSB Säkerhetsguide för evenemang 2021 används.

Dimensionering av sjukvårdens beredskap inom Region Kalmar län

I dimensioneringen tas hänsyn till ordinarie sjukvårdsbehov samt övriga samtidigt pågående evenemang i länet.

Om direktiv från arrangörsorganisation och tillståndsgivare visar att ambulans och/eller medicinsk personal måste finnas på plats vid evenemanget, ansvarar arrangören för de faktiska merkostnader som uppstår i och med detta. Eftersom Region Kalmar län har vårdgivaransvaret tas kontakt med ambulansverksamheten för tecknande av avtal gällande ambulans på plats. Om behov av läkare och/eller sjuksköterska kontaktas beredskapsplaneraren för tecknande av avtal.

Region Kalmar läns Tjänsteman i beredskap (TiB)

TiB ska i samband med evenemang

- vara väl uppdaterad i evenemangets förutsättningar
- ha aktuell information angående resurser på respektive akutsjukhus
- ta del av planeringsmöten med säkerhetsansvariga under evenemanget om så krävs

Vid bekräftad särskild händelse

- aktiverar TiB omgående Region Kalmar läns ordinarie krisorganisation

Under evenemangets genomförande

Region Kalmar län har ett vårdgivaransvar för akutsjukvård för alla som vistas inom länet, Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)8 kap. Detta gäller enligt ansvarsprincipen.

Sjukvården bygger på olika nivåer, det vill säga samma arbetssätt används såväl i vardagen som vid särskild händelse.

Sjukdomsfall på evenemangsområdet påtittas av volontärer/första hjälpare och råd ges enligt följande:

1. Egenvård

- a) 1177 sjukvårdsrådgivning
- b) egenvårdsprodukter via dagligvaruhandel eller kan det tillhandahållas av arrangören
- c) arrangören ordnar möjlighet för egenvård med tvål och vatten

2. Primärvård

- a) närliggande hälsocentral

3. Sjukhusvård

- a) närliggande sjukhus med ev ambulanstransport

Efter genomfört evenemang

Region Kalmar län ansvarar för att utvärdering och återkoppling sker till berörda aktörer efter genomfört evenemang. Detta ska göras för att delge erfarenheter och kunskap till berörda organisationer.